

Gode råd ved skriftlig fremstilling

1. Se hurtigt alle emnerne igennem. Er der et umiddelbart *favoritemne*?
2. Hvis du finder et favoritemne, du har *lyst* til at skrive om, så læs opgaven grundigt. Gør dig klart, hvilke krav opgaven stiller til titel, genre og indhold. Må du f.eks. selv vælge *titel*? Er der krav om én bestemt *genre*, f.eks. avisartikel, novelle, eventyr, essay, eller må du selv vælge genre? Skal du i *indholdet* tage hensyn til f.eks. nogle synspunkter i en tekst, der står trykt ved opgaven? Er der kun ét krav til indholdet, eller er der flere?
3. Inden du begynder at skrive på computeren, så skriv nu hurtigt nogle *stikord* ned om emnet på kladdepapiret. (Der er ingen, der ser din kladde, så du kan skrive så sjusket, du vil, bare du selv kan læse krusedullerne). Du er i *idéfasen*! Har du stikord nok? Kan du få din besvarelse til at være rimelig fyldig – ca. *to computerskrevne sider*? Prøv at ordne dine stikord i en bestemt rækkefølge ved at sætte tal på. Skriv flere stikord på kladdepapiret, når du kommer i tanke om en god ide – også mens du skriver.
4. Hvis favoritemnet ikke holder, så gå til de andre emner i sættet igen.
5. Lad være med at gå i *negativt selvsving*: ”Åh nej, jeg kan ikke skrive noget om et eneste af emnerne”. ”Alle emnerne er bare *shit*!”
6. Tænk *nøgternt* og *positivt*. Du skal bare skrive ca. to sider, gerne lidt mindre, og du har hele tre en halv time til det. Det skal nok gå!
7. Vælg det næstbedste emne. Læs igen emnet grundigt (se punkt 2). Skriv igen stikord (se punkt 3).
8. Hvis det næstbedste emne heller ikke holder, så gå videre til det tredjebedste, osv.
9. Eller vælg det dårligste emne, og sig til dig selv: ”Jeg *kan*. Jeg skal vise over for mig selv, at jeg godt kan skrive noget fornuftigt, gribende, spændende, engageret, personligt, morsomt, velargumenterende, udfordrende eller dristigt om dette dødhamrende kedelige emne. Jeg skal vise de to voksne læsere, der skal bedømme min præstation, at jeg har noget på hjerte, og at jeg kan udtrykke *det*, jeg har på hjerte, i præcise ord og sætninger!”
10. Skriv løs på computeren. Slå tasterne sønder og sammen. Du er nu i *skrivefasen*. Skæv undervejs til dine stikord, alle dine gode idéer: Har du glemt nogen? Fortsæt med at skrive løs. Tænk lidt på ord, sætninger, afsnit, punktum og øvrige tegn undervejs, tænk lidt på stavfejl, variation i sproget – men ikke meget. Skriv bare løs!
11. Når du har skrevet ca. to sider, holder du en pause. Bed om en udskrift. Du læser hurtigt udskriften igennem. ”Yes, den er hjemme!” tænker du triumferende, ”nu skal den bare skæres til, rettes og layouts”. Du er i gang med *rettefasen*.

12. Først læser du, igen, emnet og opgaven. Er opgaven besvaret? Er kravet til *genren* overholdt? Så læser du din udskrift igen, grundigt, dvælende, *kritisk*. Her skal tilføjes noget. Du skriver til i hånden i udskriften. Hov, jeg glemte min bedste idé. Den skal tilføjes her. Du sætter afsnitsmarkeringer i udskriften: **ZZ** for store afsnit, **Z** for små afsnit. Du læser sætningerne højt for dig selv – med professionel speakerstemme: Lyder de godt? Kommer punktummet først, når sætningen er helt slut? Eller skal der være et punktum i stedet for komma? Er det et rammende ord, eller kan jeg finde et bedre, mere træffende *synonym*? Har jeg husket repliktegn og nyt afsnit, når replikken skifter? Spørgsmålstegn? Citattegn? Komma?
13. Så retter du på skærmen. Husk at gemme dokumentet! Du tilføjer, du sletter, du ændrer, du flytter et afsnit længere ned i teksten, du retter en stavfejl ved et hurtigt ord-bogsopslag.
14. Så læser du den rettede tekst igen. Imens sætter du dig *i læserens sted*. Er novellen lidt for forudsigelig? Er den lidt for kedelig? Større variation? Skal den være dristigere, mere spændende, morsommere? Kan jeg finde på en uventet, overrumplende begivenhed, der ikke ødelægger realismen? Argumenterer jeg overbevisende nok i debatartiklen? Dokumenterer jeg ordentligt? Har jeg husket i indledningen at omtale det synspunkt, jeg kommenterer, ordentligt og objektivt med præcise faktaoplysninger? Giver jeg nok af mig selv i essayet? Er det personligt uden at være privat? Træder jeg frem i fuld figur?
15. Til allersidst *layout*er du. Er der bestemte krav til layouten i den genre, du skriver i? Se på oplægget i opgaven. Kan du *efterligne* layouten i oplægget? Pas dog på: Undertiden er det forekommet, at der hverken var brugt afsnit eller orddeling i oplæggets layout, og dét trækker ned i ordenskarakter!
Har du husket konsekvent markering af afsnit? Brug ¶ i værktøjslinjen til at tjekke indtryk med. Har du husket orddeling? Sæt dig igen *i læserens sted*: Er din tekst læsevenlig? Kan du gøre dit budskab i teksten tydeligere for læseren?
16. Yes, du er færdig. Du skriver under på arkene, du rejser dig og går – efter 3½ times knaldhårdt arbejde. Du har givet udtryk for dig selv! Din selvtillid er vokset, identiteten styrket – for ordene på papiret er *dine* tankers og følelsers forbindelse til virkeligheden.